

géről. (Orv. Hetilap 1906.) — 55. Reflexiók. (Gyógyászat 1907.) — 56. Van-e a Calmette ophthalmoreactionnak specifikus reactio értéke? (Gyógyászat 1907.) — 57. Jogosult-e a teleologiai fel-fogás a gyakorlati orvostanban? (Balassa előadás. Orv. Heti-lap 1913.)

III. Gidófalvi Jancsó Miklós dr. életrajza.

Született Kolozsvárt, 1868 október 14-én. Atyja a kolozsvári református kollegiumnak volt igazgatója, de aránylag korán elhalva, családját nehéz anyagi helyzetben hagyta hátra úgy, hogy a két fiú maga kellett gondoskodjon létfenntartásáról. Így egyetemi évei is házitanítóskodás mellett telnek el. Negyed éves orvostanhallgató korában (1890/91.) a sebészeti pályatételt dolgozza ki: a klinika műtéti anyagának földolgozása összehasonlítva más klinikák eredményeivel. A következő tanévben a belgyógyászati pályatételt nyeri meg nagy dicsérettel. 1892 novemberében avatják orvosdoktorrá. Ekkor a szemészeti klinikán lesz gyakornok *Szilágyi* mellett, de már 1893 januárjában a belgyógyászati klinikára lép át, mint gyakornok, ez év szeptemberében ő foglalja el az újonnan rendszeresített második tanársegédi állást. 1896-tól első tanársegéd. 1901-ben magántanári képesítést nyer „Klinikai propaedeutica“ tárgykörből. 1902 január 1-én nevezik ki adjunctussá. 1899-ben és 1901-ben tanulmányutat tesz Németországban, meglátogatja a berlini egyetem belgyógyászati klinikáit és a bresloui belklinikát. Ezen útja alatt különösen *Leyden* előadásai tesznek nagy hatást rá.

1911 október 6-án Purjesz Zsigmond nyugalomba vonulásakor a Kar egyhangú meghívására nyilvános rendes tanárrá neveztetik ki. A háború kitörésekor elvállalja az új egyetemi kórtani intézetben és Pasteur kórházban főállított hadikórház vezetését, majd a Rókkantügyi hivatal erdélyi kerületében a belgyógyászati főfelügyelői állást. E szolgálataiért a nagyszombeni katonai parancsnokság 1916-ban elismerő oklevéllel tünteti ki, megkapja a vöröskereszt hadiékítményes díszérmét, majd porosz királyi vöröskereszt érmet, végül a polgári hadi érdemkereszt első osztályát. A katonai hatóságok többször felajánlják számára az I. o. főtörzsorvosi állást, de mindig elhárítja e kinevezést s végzi önfeláldozó munkáját önzetlenül, minden díjazás nélkül.

Az egyetem elrablása után magángyakorlatot folytat Kolozsvárt egész 1921 szeptember 15-ig, midőn mint egyik legelső a klinikus professzorok közül, Szegedre költözik és megkezdí ideiglenes klinikájának berendezését, 1928 tavaszán betegeskedni kezd. Megrokkant testtel vesz részt az új klinika tervezésében és a berendezés előkészítésében. A kezében tartja minden munka irányítását, fáradságot nem ismerve tervez, sokszor reménykedve, sokszor azonban már a keserű reménytelenség dacára is. Közvetlenül az új klinika megnyitása előtt roppan össze ereje úgy, hogy az új épületbe már fekvé szállítjuk át. Itt hunyta le 1930 július 19-én örökre szeméit.

Tudományos munkásságáért a következő kitüntetéseket nyerte: „Tanulmány a váltóláz parazitáiról“ című könyvéért a *Mészáros díjat* nyerte. „Összehasonlító vizsgálatok a gyakorlatilag fontosabb saválló bacillusokról“ című munkája (társ-szerző: Elfer Aladár dr.) az Akadémia *Rózsay díjával* tüntette-tett ki. 1925-ben a Királyi Magyar Orvosegyesület levelező tagjául választotta. Székfoglaló előadásával: „A Salvarsan és rokon arsenobenzolszármazékok biológiai viselkedésére vonatkozó histológiai vizsgálatok“ a *Tauszk díjat* nyerte el.

Tudományos munkássága: 1. Adatok a quartana parazita fajlagosságának kérdéséhez. (Társ-szerző: *Rosenberger M.* Erdélyi Múzeum Egyleti Értesítő 1895.) — 2. Ugyanaz. (Gyógyászat 1895.) — 3. Parazitológiai észleletek a kolozsvári belgyógyászati kórodán az 1894. évben előfordult malaria megbetegedéseknél. (Társ-szerző: *Rosenberger M.* EME. Értesítő 1895.) — 4. Adatok a quartana parazita fajlagosságának kérdéséhez. Folytatólagos közlemény. (Társ-szerző: *Rosenberger M.* Orvosi Hetilap 1896.) — 5. Blutuntersuchungen der im Jahre 1894 vorgekommenen Malariafälle mit besonderer Berücksichtigung der Specificität der verschiedenen Malariaparasiten. (Társ-szerző: *Rosenberger M.* Deutsches Arch. f. klin. Med. 1897.) — 6. Véré és szövettani vizsgálatok malaria perniciosa egy eseténél. (Magyar Orvosi Archivum 1897.) — 7. Blut und histologische Untersuchungen bei einem Falle von Malaria perniciosa comatosa. (Deutsches Arch. f. klin. Med. 1897.) — 8. A pathológiás óriásnövés egy esete. (Társ-szerző: *Buday Kálmán.* EME Értesítő 1897.) — 9. Über einen Fall von pathologischen Riesenschwamm. (Társ-szerző: *Buday Kálmán.* Deutsches Arch. f. klin.

Med. 1898.) — 10. Kórodai észleletek a Widal-féle reactio serodiagnostica értékéről. (Orvosi Hetilap 1897.) — 11. Adatok a lumbalis puncito kóriszészeti jelentőségéhez. (EME. Értesítő 1902.) — 12. Nehány érdekesebb kóresetről. (Gyógyászat 1902.) — 13. Újabb vizsgálatok a malaria parasiták továbbfejlődéséről az anophelesben. (Társszerző: *Veszprémi Dezső*. EME Értesítő 1902.) — 14. A periarteriitis nodosáról. (Társszerző: *Veszprémi Dezső*. Orvosi Hetilap 1902.) — 15. Über einen Fall von periarteriitis nodosa. (Társszerző: *Veszprémi Dezső*. Zieglers Beiträge 1903.) — 16. Vizsgálatok a malaria parasiták továbbfejlődéséről az anophelesben. (Akadémiai értesítő 1904.) — 17. Ugyanaz németül. (Folia haematologica 1905.) — 18. Egy véletlen által előidézett malaria-endemia a kolozsvári belgyógyászati klinikán. (EME. Értesítő 1903.) — 19. Ugyanaz. (Orvosi Hetilap 1903.) — 20. Über eine in der Universitätsklinik entstandene Malaria-Hausendemie. (Deutsches Arch. f. klin. Med. 1903.) — 21. Zur Frage der Infektion der Anopheles claviger mit Malariaparasiten bei niederer Temperatur. (Centralblatt f. Bakt. 1904.) — 22. Der Einfluss der Temperatur auf die geschlechtliche Generationsentwicklung der Malariaparasiten und auf die experimentelle Malariaerkrankungen. (Centralblatt f. Bakt. 1904.) — 23. Észleletek Kolozsvárnak és környékének malariaendemiájáról. (EME. Értesítő 1899.) — 24. Observation sur l'endemie de la malaria de Kolozsvár. (Atti della Societa per gli Studi della Malaria 1906.) — 25. Tanulmány a váltóláz parasitáiról. (A Magyar Tudományos Akadémia kiadványa 1906.) — 26. Chinin prophylaxis kísérletek mesterségesen előidézett váltóláz fertőzéseknél. (Orvosi Hetilap 1906.) — 27. A váltóláz és az anophelesek elterjedése Kolozsvárt és vidékén. (EME. előadás. Megjelent Hollender: A malaria Magyarországon c. munkában 1906.) — 28. Az emberi gümöbacillusok virulentiájának fokozásáról. (Társszerző: *Elfer Aladár*. Purjesz emlékkönyv 1906.) — 29. Összehasonlító vizsgálatok a gyakorlatilag fontosabb saválló bacillusokkal. (Társszerző: *Elfer Aladár*. A Magyar Tudományos Akadémia kiadványa 1906.) — 30. Vergleichende Untersuchungen mit den praktisch wichtigeren säurefesten Bazillen. (Társszerző: *Elfer Aladár*. Brauers Beiträge 1910.) — 31. L'état du paludisme en Hongrie pendant les dernières années.

- (Atti della Societa per gli studi della Malaria 1908.) — 32. Váltóláz vesegyulladásról. (Gyógyászat 1909.) — 33. Nierenentzündungen bei Wechselfieber. (Comptes rendus XVI. Congres int. de médecine. 1910.) — 34. The question of the virulence increase of the tubercle bacillus. (Comptes rendus XVI. Congres int. de médecine 1910.) — 35. Die Verhältnisse des Vorkommens von Bovinustypus infectionen bei Tuberkulösen in Kolozsvár. (Társszerző: *Elfer Aladár*. XVI. internationaler med. Congress 1909.) — 36. Ugyanaz magyarul. (Orvosi Hetilap 1910.) — 37. A gümöbacillusok virulentiá fokozásának kérdéséről. (Társszerző: *Elfer Aladár*. Orvosi Hetilap 1910.) — 38. A lép és viszérpunctio jelentősége a hasi hagymáz bakteriologiai kórismézésénél. (EME. Értesítő 1903.) — 39. Ugyanaz. (Gyógyászat 1903.) — 40. Ergebnisse betreffend der Milz und Venenpunction bei der bakteriologischen Diagnose des Typhus abdominalis. (Centralblatt f. Bakt. 1904.) — 41. A Wassermann-féle syphilis-reactio klinikai értékéről. (Társszerzők: *Marschalkó Tamás* és *Csiky Mihály*. Orvosi Hetilap 1909.) — 42. Der klinische Wert der Wassermannschen Syphilisreaktion. (Társszerzők ugyanazok. Archiv f. Dermatologie u. Syphilis 1910.) — 43. A hasi hagymáz kórismézése. (Orvosképzés 1912.) — 44. A malária kór- és gyógytana. (Orvosképzés 1913.) — 45. Kísérleti vizsgálatok a visszatérő láz recidíváinak pathogenézisére vonatkozólag. (Orvosi Hetilap 1918.) — 46. Experimentelle Untersuchungen bezüglich der Pathogenese der Rezidive des Rückfallfiebers. (Centralblatt f. Bakt. 1918.) — 47. A paroxysmalis haemoglobinuriánál létrejövő haemolysisre vonatkozó vizsgálatok. (Társszerző: *Csiky Mihály*. Lechner emlékkönyv 1915.) — 48. Purjesz Zsigmond. (Orvosi Hetilap 1918.) — 49. Purjesz Zsigmond. (Gyógyászat 1918.) — 50. Az anopheles és az ember maláriás fertőzését befolyásoló körülményekre vonatkozó kísérletes vizsgálatok. (EME. Értesítő 1918.) — 51. Ugyanaz. (Orvosi Hetilap 1918.) — 52. Trichinás megbetegedések Kolozsvárt. (Társszerző: *Jakobi József*. Gyógyászat 1918.) — 53. A malaria aetiologiája. (Erdélyi Orvosi Lap 1920.) — 54. A visszatérő láz terjesztői és a fertőzés módja. (Erdélyi Orvosi Lap 1921.) — 55. Experimentelle Untersuchungen über die Malariainfektion des Anopheles und des Menschen beeinflussenden Umstände. (Arch. f. Schiffs- u. Tropenhygiene

1921.) — 56. A pellagráról. (Orvosi Hetilap 1924.) — 57. Egy visszatérő láz endemia tanulságai. (Rigler emlékkönyv 1926.) — 58. Az oltási váltólázról. (Orvosképzés 1926.) — 59. Az angioneurotikus tünetcsoport viszeres befeckendések következtében. (Orvosi Hetilap 1928.) — 60. A salvarsan és rokon arsenobenzol származékok biológiai viselkedésére vonatkozó histológiai vizsgálatok. (Társszerző: *ifj. Jancsó Miklós*. Előadás a Kir. Magy. Orvosegyesületben. 1928.) — 61. Az aortitis lueti-caról. (Orvosi Hetilap: Az orvosi gyakorlat kérdései. 1929.)

IV. A klinika tudományos segédszemélyzete 1872—1930.

Magántanári képesítést nyertek:

Büchler Ignác (1878.): Kopogtatás és hallgatódzás.

Genersich Gusztáv (1896.): Gyermekgyógyászat.

Jancsó Miklós (1901.): Klinikai propaedeutica.

Elfer Aladár (1911.): Belgyógyászati diagnostica.

Purjesz Béla (1914.): A szív és vérkeringési szervek kór- és gyógytana.

Engel Rudolf (1926.): Belgyógyászati functionális diagnostica.

Kováts Ferenc (1927.): A tüdőgümőkór kór- és gyógytana.

Kovács Kálmán (1928.): Belgyógyászati Röntgendiagnostica és Röntgentherapia.

Adjunctusok:

Jancsó Miklós (1902—1911.)

Elfer Aladár (1911—1920.)

Purjesz Béla (1924—)

Tanársegédek:

Büchler Ignác (1872—1879.)

Farkas Géza (1880—1885.)

Farnos Árpád (1885—1886.)

Pálfy Gyula (1887—1888.)

Genersich Gusztáv (1889—1896.)